

knjigo! Ker pa se je na naši šoli vedno skrbelo le za izpopolnitev nemške knjižnice, ne moremo ustreči zahtevam naših otrok. Z malimi vsotami, ki so nam dovoljene v ta namen, si ne bomo tako kmalu opomogli. Zato se obračamo do Vas! Gotovo imate doma, ali v šolski knjižnici kako knjižico, ki ste jo že zavrgli, a za nas bi bila neprecenljive vrednosti. **Poslijite nam jo!** Oni, ki nam ne morejo ustreči, aj se nikar ne srdijo na nas, da v teh slabih časih prihajamo s to prošnjo. A tistim, ki nam priskočijo na pomoč, v imenu naše slovenske dece: Tisočera hvala! Knjige naj se pošljejo uradno na **Šolsko vodstvo v Koprivniku pri Kočevju.**

Nove knjige in druge publikacije.

—kpl Stanovsko-strokovna knjižnica Udruženja Jugoslov. učitelstva — Poverjeništvu Ljubljana. Zvezek 1.: I. Organizacija jugosl. učitelstva, II. Pravila UJU, III. Poslovnik UJU — Poverjeništvu Ljubljana. Izdalo in založilo Udruženje Jugoslovenskega učitelstva — Poverjeništvu Ljubljana. Učiteljska tiskarna. Franciškanška ulica 6. — Cena za člane 3 Din, za nečlane 4 Din. Knjižnica je razposlana na predsednike vseh okrajnih učiteljskih društev, za vse člane. Tovarišice in tovariši! pridu se segajte po njej in točno poravnajte malenkostne zneske. **S to knjižico hočemo stopati tudi k duhovni svobodi in osamosvojitvi!** Program dela imate na prvi strani in geslo tudi.

—kpl »Prvi plamen«. Sedem pesmi za mesečne in moške zbornice. Uredil Srečko Kumar. Nalovni lesorez izdelal A. Cernigoj. Izdal in založil »Pevski zbor Učiteljske zveze« v Trstu.

—kpl Sokolski katekizem. Sestavil Ciril Hočevar. Izdala in založila »Sokolska župa« Maribor. Cena —

—kpl Sokolstvo I. Češkoslovaško Sokolstvo, Dr. Ljudovit Pivko. Izdala in založila »Sokolska župa« Maribor. Cena —

—kpl Knjiga za Tebe. Marguerite Burnat-Provius. Poslovenil Alojz Gradnik. Cena elegantno vezani knjigi 32 Din. Izdala in založila knjigarna Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

—kpl Prigode čebelice Maje. Roman za deca. Waldemar Bonsels. Poslovenil Vladimir Levstik. Cena elegantno vezani knjigi z osmimi slikami 40 Din. Izdala in založila knjigarna Ig. pl. Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

—kpl »Sič, Narodni okraski na orodju in pohištvu I.« Cena na kartonu 100 Din na papirju 80 Din. (Glej Književnost!) Izdala in založila Zaloga šolskih knjig v Ljubljani.

—kpl Venec izbranih pesmi. Zložil Matej Stergar. Čez 20 izvirnih narodnih pesmi, 18 strani. Dobiha se v vseh knjigarnah in pri pisatelju Japljeva ul. 2. Cena 4 Din.

—kpl Ksaver Meško: Ob tihih večerih. Založila knjigarna Ig. Pl. Kleinmayer in Ferd. Bamberg v Ljubljani. Miklošičeva cesta. Cena elegantno vezani knjigi 40 Din. Str. 233.

Književnost in umetnost.

—k Ciril Hočevar: Sokolski katekizem. Knjižnica daje odgovor na vsa vprašanja, ki jih mora vedeti vsak Sokol. In sicer: Sokolska misel: Kaj hoče Sokolstvo? — Ali je potrebna povzdigniti v našem jugosl. narodu telesne in pravne sile? S čim povzdiguje Sokolstvo telesne sile in moralno? Kako povzdiguje telovadba telesne sile? Ali je zdravje potrebno? — Ali je moč potrebna? Ali je želeči, da je naše telo lepo? Ali ima telovadba vpliv na moralno? V kakem razmerju je telovadba in človeške vrline? Na kateri ideji so osnovana sokolska društva? Kaj znači: Sokolska društva so demokratska? V čem se kaže najbolj demokratičnost? Kakšno je razmerje med sokolstvom in narodnostjo? Odkod ime »Sokol«? Čemu se je ustanovil »Sokol«? Ali je Sokolstvo že doseglo svoj cilj? Ali je Sokolstvo v svobodni državi potrebno? Ali ima Sokolstvo še druge naloge? Naše dolžnosti do neosvobojenih bratov. **Organizacija:** Kdo vodi društvo? Kdo zamore postati član(ica) društva? Dolžnosti članstva. Pravice članstva. Kaj mora vedeti, kdor nosi sokolski krog? Kdaj se nosi krog? Kdaj se krog ne sme nositi? Kdo dobi sokolski znak? Kaj mora vedeti, kdor nosi znak? Kdaj je prepovedano nositi znak? Kakšen mora biti vsak Sokol? Kaj je sokolska disciplina? Kje mora biti Sokol posebno discipliniran? Kdo skrbi za red in disciplino v društvu? Kako se obvlada disciplina? Kdo preneha biti član sokolskega društva? Katerega člana lahko odbor izključi? **Sokolska načela z ozirom na politiko, vero itd.** Kakšno je razmerje med Sokolstvom in politiko? Sokolstvo in vera. Sokolstvo in klerikalizem. **Zgodovina.** Kdo je ustanovil prvo sokolsko društvo? Kaj mora vedeti vsak Sokol o Tyršu in Fügnerju? Kako se je razvilo Sokolstvo na Češkem? Kako se je razvijalo slovensko Sokolstvo? Razvoj hrvaškega Sokolstva? Razvoj srbskega Sokolstva. Kako je nastal »Jugoslovenski Sokolski Savez«? Sokolstvo pri ostalih Slovanih. — Prav toplo pripravimo!

—k Dr. Ljudovit Pivko: Sokolstvo I. Češkoslovaško Sokolstvo. Vsebinska: Prvo telovadno društvo. Ustanovni občni zbor. Načelniško mesto. Društveni krog. Vojna doba 1866. Prva župa. Miroslav Tyrš. Na II. vsesokolski zletu v Pragi. III. vsesokolski zlet v Pragi. IV. vsesokolski zlet 1901. V. vsesokolski zlet 1907. VI. zlet: Vojna. Ob prevratu. VII. vsesokolski zlet v Pragi. Dr. Josip Scheiner. Dr. Jindřich Vaníček. Sokolsko slovo. V inozemstvu.

—k Marguerite Burnat-Provius: Knjiga za Tebe. Poslovenil Alojz Gradnik. V Ljubljani 1923. Visoka pesem ljubezni. Slavospev žene na ljubljenega moža. S smelo prostodušnostjo izliva pisateljica svoje srce v te vrste, ki so pa vendar tako oduševljene da iz njih ne zaveje niti senca kake plitke erotičnosti. Henri Bataille, ki je napisal predgovor, pravi o knjigi med drugim: »V nji je zavedno priznanje najgorečnejše, ki se more zamisliti, najprostodušnejše in najzamotanejšo obnem, ki ga je ženska, brez dvoma, sploh kdaj zapisala.« In na drugem me-

stu: »Ta čudna himna, tako divja in sladka napisana z očmi umetnika, zamišljena z dušo slikarja, je nepričakovano resnična v književnosti.« Knjiga za Tebe mora oživeti in ne sme biti pozabljena. Ker kasneje ko bo obtežena s prošlostjo, bo zanimivo to pesem znova prečitat. — Slog je lep, ritmičen in ubranost verzov in mestoma tudi njih vsebina spominja na »Vrtnarja« Rabindranata Tagore, n. pr. »Biti voda ki jo niješ, roža ki jo duhaš, zrak, ki moči tvoje čelo. — Ne vladati več ne v telesu, ne v duši, pozabljati, da živim, da bi čutila boljše življenje kako poje v meni. — Moje srce gori pred tvojimi nogami kakor kadilo iz Azije. Zakaj nisem lažja nego dim, finejša nego dišave da bi te mogla celega oviti?« (str. 78.) — Prevoda si ne moremo boljšega želeči in je lep donesek naši prevodni literaturi. Rožna vezava knjige odgovarja njeni vsebini in bo zlasti ugajala kot darilo v primernejših slučajih. — od. —

—k Sič, »Narodni okraski na orodju in pohištvu I.« Že dolgo nam je znano, da namerava »Prubuda« publicirati vse kar nam je še preostalo od slovenske narodne umetnosti, da se po možnosti oživi ali pa ostane vsaj v živem spominu krasne zbirke narodne umetnosti, ki jih hrani drž. muzej in pa profesor teh. sred. šole Grebenc. Najmarljivejši član »Prubude« v tem oziru profesor Sič pa je s pomočjo različnih faktorjev, zlasti kr. vodstva zaloge šolskih knjig in učil izdal že na svojo roko nekaj prav lepih in velevažnih zbirk in knjig, od katerih sta omeniti zlasti v kr. zalogi šolskih knjig v Ljubljani izšli zbirki: **Narodne vezanine in Narodni okraski na pirhih in kožuhih.** K tej zbirki je izdala kr. zaloga šolskih knjig in učil II. zvezek: **Narodni okraski na orodju in pohištvu I. del**, ki mu še sledi poedini deli. Prof. Sič, ki je izdal okraske na preslicah in na skrinjah ter okraske na posteljah in zibelih, namerava izdati še okraske na omarah in nadaljevati okraske na posteljah ter na različnem orodju. Istotako namerava isto zbirko pri zalogi šolskih knjig in učil nadaljevati prof. Grebenc z različnim lišnim orodjem in kmetsko opravo s pravicami načrti za mizarje, ter izdati tudi tatarske narodne okraske zlasti pri lesnih strokah itd. V vseh teh pogledih je naša narodna umetnost, zlasti gorenjska, skoraj enakovredna s Svicarsko in Tirolsko, samo, da naši slovenski rokodelci in stavbeniki niso še vedeli kje in kako črpati iz narodnih zakladov. Tu je kot pravi vodil na tem polju — katerega zaslužno naš narod nikoli ne bo smel pozabiti — profesor Sič, ki nam je obudil tudi narodne noše. Od njega pričakujemo še več publikacij o slovenski ženski umetnosti. Neprecenljiva zasluga kr. zaloge šolskih knjig in učil je, da pomaga Siču reševati potomcem narodne zaklade, kolikor se jih rešiti še da. Brez Sičevih zbirk ne sme biti več nobena slovenska olikana hiša, noben narodno zaveden obrtnik, biti morajo kot dokaz naše kulture na razpolago tujcem v čakalnicah naših zdravnikov, zdravilišč, hotelov in se morajo najti za širši narod v vsaki šolski in ljudski izobraževalni knjižnici. Več o tej novi zbirki prinesemo še izpod strokovnjaškega peresa.

—k Prigode čebelice Maje. Roman za deca. Spisal: Waldemar Bonsels, Poslovenil Vladimir Levstik. Ilustrovano. Vsebinska: Majin beg iz domačega mesta. — Cvetkov rožni domek. — Gozdno jezero in njegovi prebivalci. — Niko in murica. — Kobilica. — Mrvica. — Maja pajkova jetnica. — Stenica in metuljček. — Matijev boj s človekom. — Čuda noči. — Palček izpolni čebelice željo. — Pesnica Polonica Sedmopičnikova. — Razbojniški grad. — Beg. — Vrnitev. — Bitka čebel s sršeni. — Kraljičina prijateljica. — Že ta pisan spored odlomkov nam kaže vsebino knjige. Kako radi smo prebrali kot študenti Erjavčev: »Mravljo! Vedno in vedno se nam je tudi »Čitanka« odpirala na oni strani, pri tem odlomku. Z živo fantazijo smo zasledovali boj in bojne pohode mravelj. Vsako posebej smo videli in vse skupaj. Kako hitro je bilo razprodano izvirno delo našega tovariša in pisatelja Josipa Ribičiča iz Trsta, »Kraljestvo čebel«, ki ga je izdala še naša Zveza. Otroci so s slastjo čitali in kaj radi segali po tej knjigi v naših šolarških knjižnicah. Prepričani smo, da z nič manjšim zanimanjem in z nič manjšo vnemo, kakor po »Mravlji« in »Kraljestvu čebel«, ne bo segala šoloobvezna in šoli-odrasla mladina po »Prigodah čebelice Maje« in jo bodo pokupile kaj hitro naše šolarske knjižnice. Knjiga je bogat zaklad za otroke in je najlepše darilo tudi za dom ob vsaki priliki — svojemu otroku. Preobširno bi bilo navajati podrobno vsebino. Svobodoljubna čebelica Maja se je v velikem hrepenenju po svobodi in uživanju življenja izneverila svojemu panju: po svetu je preizkusila vse nevarnosti, ki orete čebelici, spoznala je mnogo sveta in gorja, ki je končno zatemnelo njeno idealno hrepenenje po lepem in čistem, srečno je prebila vse nevarnosti — opredelila se je končno panju. — Delo toplo pripravimo ker je poleg zabavnosti tudi zelo poučno.

—k Ob tihih večerih. Spisal Ksaver Meško. Knjiga ima sledečo vsebino: Dolga je še pot. — Ob tihih večerih. — Na sveti post. — Legenda o čudežnih očeh. — Pozabljeni. — Ciganček. — Zasanjam včasih. — Romanca ob žalostnem jutru. — Ali niste nič molili zame. — Človek, ki stoji ob grobovih in plaka. — Ob pom-

ladanskih večerih. — Ante Petrović piše o knjigi: »Vrhunec lirčnosti, ki je vsa elegična, preporna tuje in žalosti, se nahaja v knjigi »Ob tihih večerih«. Od 11 sestavkov jih gre 6 v subjektivno, personalno liriko. Knjiga »Ob tihih večerih« je proglašena za najuspešnejše delo Meškovo. Torej s to zbirko stoji na vrhuncu svoje umetnosti kjer je svoj autobiografski lirizem dogajal do neobičajne izrazitosti... Vse je mehko in nežno izsanjano, s čustvenim lirizmom pripovedovano. To je notranje življenje in borba duhovnika, ki se bori v svoji duši kakor patrijarh Jakob ponoči. Vse najtanjše nijanse te duševne borbe so tu adekvatno izkazane. To je najbolj sveže in izvirno delo Meškovo. Tu je čista, ne možka nego prav dekliska duša izrazila vse najčistejše, najtanjše in naimehkejše ljubezenske občutke prve mladosti, svoje nedolžne sanje in hrepenenja ki so ostala vedno izven dotika in dosega realnosti.« — Knjigo prav toplo priporočamo našim ljudskim knjižnicam, ker smo prepričani, da bo ljudstvo kaj rado dosegalo po knjigi in mu bo dobra duševna hrana.

—k Venec izbranih pesmi, zložil Matej Stergar, je izšel. Čez 20 izvirnih jugoslovenskih narodnih pesmi, 18 strani. Vsebinska: Predgovor. — Povod Venca. — Zvonci reklame. — Narodna himna I. — Očetom Jugoslavije, Narodna himna II. — Narodni obrambi. — Kraljici države SHS. — Jugoslavija zlata abeceda. — Gracijam slovenskim, hrvaškim, srbskim. — Število 3. — Rožni venec kraljevine. — Slovenija Tebi! — Stolici dežele. — Ljubljana, dne 26., 27., 28. junija 1920. — Rodni zemlji. — Zlata doba. — Vrelec idej. — Po smrti kralja Petra. Sokol in Orel. — Morje src valov. Prerokovanje. — Konec venca delo. — Za narod, mili dom je »Venca« vsak atom, v radost in slavo vseh, ki mar za trud jim vspelj, zabava in korist izvor ljubezni čist do narodnih reči, kar slave duh želi in pravočut srca, vladar bi bil sveta! Teh del mi svet ne žolči! Drugače kamte toliči na cesti boljše bo, kot umotvori moji. — jili mnogi mrtvi sloji ceniti ne vedo. Stvari razum Tebi najvišja bodi čast! Kar sreča nosi v sebi, inteligenci v lasti! Vse izobraženo ljudstvo naj pridno seže po tem »Vencu« in krasit z njim svoj dom, svoj um in srce svoje! Nobena hiša, nobeno stanovanje brez tega berila!

Naša gospodarska organizacija.

—g Članom učiteljske samopomoči. Na razposlane položnice v januarju t. l. še ni nakazalo 100 članov Din 1764:50. Prosimo vljudno, da poravnajo vsi zamudniki svoje obveznosti gotovo v prvih dneh meseca aprila. Veliki zaostanki ovirajo redno vodstvo blagajniških knjig in točno izplačevanje posmrtnin. Prosimo točnosti!

—g Članarina in darila za učiteljski konvikt. Tov. Šulin in tov. Lilijska s Polšnika 15 Din. — Vplačano brezobrestno posojilo so darovali: Smole Izidor 160 Din, Papler Ida 100 Din, Petrič Minka 100 Din; vsi iz Borovnice — ker za zdaj v teh hudih časih ne morejo dopolniti do 250 Din svojega brezobrestnega posojila.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu V. Maribor: Običaj je ta, da se o principijelnih dopisih, ki se jih hkrati pošlje tudi drugim listom uredništvo vsaj opozori na to. — Organizacija se ima boriti proti krivicam in ima v tem vedno svoj pomen; obvarovati pa vsake krivice v naprej ne more, posebno ne v tem slučaju, ker ima država in državni funkcionarji odločilno moč v rokah. Brez organizacije, ki se bori za odpravo krivic in ustvaritev pravičnega razmerja bi vladajoči možje še bolj samovoljno vladali in pometali z našimi pravicami in zahtevami. S tega pogleda se nam vidi kritika in negacija pomena organizacije precej prenačljiva. Na zadnjem dopisu so podpisane tri nečlanice.

—lu M. Z. v M.: Uredništvo »Čitanka« je primorano odkloniti pesem iz principijelnega stališča, ker mora opustiti vsak sestavek, ki poveljuje vid, katerega slepci nikdar ne morejo doseči, ker se jih s tem tira v obup in se jim otežkočuje in greni njih žalostno usodo.

—lu Odranci p. Beltinci — Prekmurje: V oceno ni potreba poslati nikamor in ni potrebna odobritev. Glede natasa se obrnite na uredništvo »Zvončka«. Prepričani smo, da bo uredništvo »Zvončka« radevolje sprejelo tudi krajše igre za naše šolske odre in pomagalo s tem za pridobivanje nove tozadevne literature. Pozneje bo itak to naloga »narodno-prosvetnega« odseka, da bo pričel izdajati redno »knjižnico šolskega odra«, ki bo prinašala tudi večje igre in spevoigre za naše šolske odre.

V korist „Jugoslovenske Matice“!

„IDES“ Prašek za črnilo

raztopljiv v mrzli vodi, prekaša vse tu- in inozemske izdelke in tekoče ekstrakte!

„IDES“ Črnilo v obliki papirja za uradnike in učence. Za več kot 100% cenejši kakor tekoče črnilo!

„IDES“ Antracen in kovinasta črnila. Zahtevajte vzorce in cenike kateri, se pošiljajo brezplačno.

„IDES“ trolnica kemičnih izdelkov Tacen pri Ljubljani.

PO SKLEPU LISTA.

+š Učiteljsko društvo za Kočevski okraj zboruje v sredo, dne 4. aprila v Kočevju. Po skupnem zborovanju, občni zbor društva z običajnim dnevnim redom. Zdravo.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Pokusite - - - - - **ZIKO** - - in se prepričajte, da ni okusnejše kave. Nadomešča pravo kavo ter potrebuje malo sladkorja, zato je tudi najcenejša. Priporočljiva je predvsem za otroke, bolnike in rekonvalescente. Številna priznanja na razpolago. Dobi se v vseh boljših trgovinah. Naroči se lahko tudi po povzetju najmanj 5 kg direktno v **Pražarni „Žika“**, d. z. o. z. Ljubljana, Rož. dol.

Нова књига! Нова књига!

Изишла је нова учбена књига:

„Историја Срба, Хрвата и Словенаца“.

Уџбеник за ученике народних школа.

Одобрен одлуком госп. Министра Просвете О. Н. Бр. 45.659.

Израдио: Јов. Јовановић, референт Министарства просвете.

Књига штампана је ћирилицом на српско-хрватском језику у Учитељској тискарњи у Љубљани.

Цена броширане књиге јест 14 Дин, тврдо везане књиге 16 Дин.

Наручбе прима:

Учитељска тискарна,
Љубљана
Франчишканска улица 6.

Нарочите! Цена ниска!

SLIKE ZA ŠOLO IN DOM!

Šolska vodstva in učiteljske zbornice opozarjamo, da ima

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

v zalogi velike slike (62×48) naših mož, ki so posebno priporočljive kot učilo za šole, okras za hodnike, čitalnice in sobe ljudskih knjižnic, a služijo kot okras tudi vsaki hiši, ker so umetniško delo akad. slikarja A. Koželja.

PRAVKAR SO IZSLE SLIKE:

Josip Jurčič, Portretna slika 5 Din
Anton Aškerc, Portretna slika 5 Din
Primož Trubar, Portretna slika 5 Din
DR. IVAN TAVČAR, Portr. slika 5 Din

V zalogi so:

Josip Stritar, Portretna slika 5 Din
Valentin Vodnik, Portr. slika 5 Din
A. M. Slomšek, Portr. slika 5 Din
Simon Gregorčič, Portr. slika 5 Din
Fran Prešeren, Portr. slika 5 Din
Fran Levstik, Portr. slika 5 Din

Ta zbirka je najlepši in najcenejši okras in učilo za vsako šolo, dvorano in stanovanje.

Naročila sprejema:

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE v Ljubljani, Franciškanška ulica 6.